

...η άληλη όψη

Χρώματα και
χρήματα όχι

31

Ο Σπύρος Λούης με τον Στέλιο Κυριακίδη «φιγουράρουν» σε εφημερίδα της εποχής

Του ΒΑΣΙΛΗ Κ. ΚΑΛΑΜΑΡΑ

Η παρότιση της φράσης «Για την Ελλάδα!» δεν ανήκει στην Βούλα Πατουλίδου, αλλά στο χρυσό ολυμπιονίκη του 1946, στο Μαραθώνιο της Βοστώνης, Στέλιο Κυριακίδη. Γεννημένος στο Κτήμα, σ' ένα χωριό έξω από την Πάφο, γιος αγρότη, απόφοιτος του Δημοτικού, φτωχός, αφιερωμένος στον αθλητισμό χωρίς να ενδιαφέρεται ποτέ για χρήματα και δόξα, έσβησε στα 77 του χρόνια, το 1987. Το 77 ήταν και ο αριθμός με τον οποίο έτρεξε στη Βοστώνη, αφήνοντας πίσω του τον ιρλανδικής καταγωγής και εξήντα ένα φορές μαραθωνοδρόμο Τζόνι Κέλι. Την ιστορία του αθλητή Στέλιου Κυριακίδη μας τη θύμισαν ο Νίκος Τσιώτος και ο Ανδρέας Νταμπίλης, με το βιβλίο τους «Γεννημένος νικητής. Η απίστευτη ιστορία του μαραθωνοδρόμου Στέλιου Κυριακίδη» (μτφρ.: Μαίρη Γαβριήλ - Καβαλιεράτου, πρόλογος Τζόνι Κέλι, «Κέδρος»), για το οποίο χρειάστηκαν πέντε χρόνια έρευνας και συγγραφής. Ο Τσιώτος είναι καθηγητής σε δημόσιο σχολείο και πρώην αθλητής της καλαθοσφαίρισης, ο Νταμπίλης, δημοσιογράφος και βοηθός εκδόστη στην εφημερίδα «Boston Globe». Οι ίδιοι έχουν γράψει και για τον Χάρι Αγκάνις, τον ελληνικής καταγωγής υπεραθλητή του μπιέζμπολ και

Ο Στέλιος Κυριακίδης τερματίζει για την Ελλάδα... χωρίς το γαμώτο

«Εμείς οι Έλληνες γεννιόμαστε για να τρέχουμε»

φουτμπολ: «The Golden Greek: An All-American».

Τα έπιπλα για το εισιτήριο

Το 1946 δεν υπήρχε οργανωμένος αθλητισμός στην Ελλάδα. Έτσι, ο Στέλιος Κυριακίδης πουλάει τα έπιπλα του σπιτιού του, ώστε να μπορέσει να πληρώσει το αεροπορικό εισιτήριο που θα τον φέρει στην Αμερική. Φθάνει την άνοιξη του ίδιου έτους, προκειμένου στις 9 Απριλίου να λάβει μέρος στο μαραθώνιο. Επειδή έχει φθάσει στα όρια της αστίας, ο γιατρός που τον εξετάζει, του απαγορεύει να τρέξει. Την ευθύνη για την υγεία του, την αναλαμβάνει ο Ελληνοαμερικανός βουλευτής Γιώργος Δημητρακόπουλος, ο οποίος διατηρεί και εστιατόριο. Ο Κυριακίδης σιγά σιγά συνέρχεται και είναι πανέτοιμος για τον αγώνα. «Τρέχω για να βοηθήσω την Ελλάδα, για να μαζέψω φάρμακα, τρόφιμα, ρούχα, σκηνές». Με την υποστήριξη των Ελλήνων της Αμερικής μαζεύει 250.000 δολάρια –ποσό μυστικό για κείνη την εποχή– και το «Πακέτο Κυριακίδη» φθάνει στην Ελλάδα, με δύο βαπόρια ιδιοκτησίας της οικογένειας Λιβανού.

Όταν έρχεται στην Βοστώνη, ο Κυριακίδης έχει ήδη διακριθεί ως βαλκανιονίκης: από το 1933 ως το 1948 πρώτευσε τέσσερις φορές σε μαραθώνιο και έξι στα 10.000 μ. –λόγω του πολέμου δεν έτρεξε την εξαετία 1940-1946. Μετά την πρωτιά στο Ζάγκρεμπ το 1934, θα τύχει παλλαϊκής υποδοχής, στις 5 Σεπτεμβρίου. Θα συναντηθεί με τον Σπύρο Λούη και θα φωτογραφηθούν μαζί. Ο Λούης τον αγκαλιάζει σφιχτά και του λέει: «Καλώς τη λεβεντιά. Μου θυμίζει τον εαυτό μου πολλά χρόνια πριν. Εμείς οι Έλληνες γεννιόμαστε για να τρέχουμε. Δεν θα σταματήσουμε να τρέχουμε». Ο Κυριακίδης

ανταπέδωσε: «Κάποτε θα φθάσουμε κι εμείς στην ηλικία σου, παππού. Και η νίκη στο Ζάγκρεμπ δεν θα αποτελεί για μένα παρά μια ανάμνηση».

Η Βοστώνη, αποτελεί την κορύφωση. Θα τερματίσει ως άλλος Φειδιππίδης με χρόνο 2 ώρες 29 λεπτά και 29 δευτερόλεπτα. Την ερχόμενη χρονιά, στη Βοστώνη και πάλι, θα τερματίσει όγδοος και ο συναθλητής του Θανάσης Ραγάζης έκτος. Στην Ολυμπιάδα του Λονδίνου το 1948 θα τερματίσει ένατος και θα τερματίσει και τη σταδιοδρομία του. Παράλληλα με τον αθλητισμό, εργάζεται στην αγγλικής ιδιοκτησίας Ηλεκτρική Εταιρεία Αθηνών - Πειραιώς (αργότερα θα περάσει σε ελληνικά χέρια ως ΔΕΗ) από το 1950 ως το 1981, δημιουργεί με τα ίδια του τα χέρια –στην κυριολεξία– το Γυμναστήριο Φιλοθέης και τον Α. Ο. Φιλοθέης,

δίνοντας έμφαση από το 1956 στον παιδικό αθλητισμό. Σύμβουλος του ΣΕΓΑΣ από το 1950 ως το 1981, μας εκπροσωπούσε σε όλες σχεδόν τις διεθνείς συναντήσεις, επειδή γνώριζε καλά αγγλικά.

«Βιβλίο ελληνικής Ιστορίας»

Στην Αθήνα βρέθηκε αυτές τις ημέρες ο Νίκος Τσιώτος: «Ήταν ένας καθαρός Έλληνας, που πίστευε στην πατρίδα του και δεν έτρεξε για τη δόξα, αλλά για να καταλάβει όλος ο κόσμος τον ελληνικό ηρωισμό στο Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Δεν είναι ένα βιβλίο για τον αθλητισμό, είναι ένα βιβλίο ελληνικής Ιστορίας, που πρέπει να διαβάσει η νεολαία, ώστε να μάθει από το παράδειγμα του Κυριακίδη. Άλλοι πολέμησαν αυτή την εποχή με τα τουφέκια, αυτός πολέμησε με το θάρρος, την αρετή και τις αθλητικές του ικανότητες. Δυστυχώς πολλοί τον έχουν ξεχάσει, οι Ελληνοαμερικανοί ποτέ».

Ένα βιβλίο
για τον
ολυμπιονίκη
Στέλιο
Κυριακίδη

Λυσιστράτη: Ένα ηλαϊκό μιούζικαλ 29